

«Δράσεις προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης της βιοποικιλότητας. Μελέτες πεδίου ενδημικών, απειλούμενων και εθνικής σημασίας ειδών της Ελλάδας»

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ

«Πλοήγηση στις νησίδες του Αιγαίου: αναζητώντας τα μυστικά της σαύρας της Μήλου»

(Αρ. Πρότασης: 14848)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Παναγιώτης Παφίλης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΟΥ

Η ζωή στα νησιά ανέκαθεν αποτελούσε ένα συναρπαστικό πεδίο μελέτης. Οι ιδιαιτερότητες του νησιωτισμού υπαγορεύουν σειρά προσαρμογών, όπως το Σύνδρομο του Νησιού, τη Νησιωτική Πραότητα και τον Κανόνα του Νησιού. Η επίδραση του νησιωτισμού εντείνεται στις μικρές νησίδες: το Φαινόμενο του Μικρού Νησιού και το Αντίστροφο Σύνδρομο του Νησιού περιγράφουν τις αποκρίσεις των ειδών στα ιδιάζοντα μικρονησιωτικά περιβάλλοντα. Στόχος της πρότασης είναι η διερεύνηση των προσαρμογών και της φυλογένεσης της ενδημικής, στενοτοπικής σαύρας της Μήλου στις απομονωμένες νησίδες της κατανομής της. Η σαύρα της Μήλου (*Podarcis milensis milensis*) είναι μία ρωμαλέα, μικρού μεγέθους σαύρα που χαρακτηρίζεται ως Τρωτό είδος από την IUCN. Εξαπλώνεται σε όλο το Αρχιπέλαγος της Μήλου και στις απομακρυσμένες νησίδες Ανάνες (*P. m. adolfjordansi*), Φαλκονέρα και Βελοπούλα (*P. m. gerakuniae*). Η γνώση για τους πληθυσμούς των νησίδων περιορίζεται σε μορφολογικές μετρήσεις. Στο πλαίσιο της πρότασης, θα επισκεφθούμε τις τρεις νησίδες και θα καταγράψουμε επί τόπου σωματομετρικές (μήκος, βάρος και κατάσταση σώματος, κατάσταση ουράς), θερμικές (θερμοκρασίες σώματος και περιβάλλοντος), δημογραφικές (πυκνότητα πληθυσμού, αναλογία φύλων και ηλικιών), συμπεριφορικές (ελάχιστη απόσταση διαφυγής) και τροφικές μετρήσεις. 12 άτομα/πληθυσμό θα μεταφερθούν σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους του ΕΚΠΑ ώστε να πραγματοποιηθούν οικοφυσιολογικά (επιλεγόμενες θερμοκρασίες, πεπτική αποδοτικότητα, ταχύτητα και αντοχή) και συμπεριφορικά (νεοφιλία, νεοφοβία, ικανότητα ανεύρεσης τροφής) πειράματα. Για να αποσαφηνιστεί εάν τα τρία υποείδη αντιπροσωπεύουν διακριτές εξελικτικές γενεαλογικές γραμμές, θα αναλυθούν στο εργαστήριο μοριακής οικολογίας του ΑΠΘ δύο μιτοχονδριακοί και τέσσερις πυρηνικοί δείκτες. Τέλος, βάσει του φυλογενετικού δέντρου, θα πραγματοποιηθεί ανάλυση οριοθέτησης ειδών με στόχο την αξιολόγηση της τρέχουσας ταξινόμησης και την επίλυση πιθανών ασυμφωνιών. Τα δείγματα θα κατατεθούν στο Ζωολογικό Μουσείο του ΕΚΠΑ.